

Voorleesbrief Veertigdagentijd 2005

In de Vasten of Veertigdagentijd kijkt de Kerk uit naar het feest van Pasen, waarin de kern van ons geloof in de verrijzenis en verlossing van Christus gevierd wordt.

De Veertigdagentijd, een sterke tijd in het kerkelijk jaar, is bij uitstek de periode om sterker te worden in geloof door gebed, het geven van aalmoezen, het vasten.

Op de eerste dag van de Veertigdagentijd, Aswoensdag, lezen we in het Evangelie volgens Matteüs (6,1-6.16-18):

Wanneer je vast of barmhartig bent, loop er dan niet mee te koop, zoals de schijnheiligen dat doen in de synagogen en op straat, om door de mensen geprezen te worden. Maar als jij barmhartig bent, laat dan je linkerhand niet weten wat je rechter doet, opdat je barmhartigheid in het verborgene gebeurt; en je Vader, die in het verborgene ziet, zal het je lonen.

Vasten is een oude praktijk, in verschillende religies. In onze cultuur van welvaart, luxe en overdaad kan vasten een tegenwicht vormen voor teveel aan werk, stress, drank, tv-kijken, overgewicht, lawaai, geld maken, eten. Dat is van betekenis

- voor het persoonlijk leven: je levensinstelling / houding;
- voor het persoonlijk handelen: de werken van barmhartigheid;
- voor het collectieve of gezamenlijke handelen.

Persoonlijke instelling / levenshouding

In de Vasten hernieuwen wij ons geloof en proberen we Gods belofte present te

stellen. Als concretisering van de liefde tot God is een daadwerkelijke liefde voor de mensen nodig: solidariteit. Die uit zich in het delen van welvaart, in internationale solidariteit en in het delen van tijd. Die uit zich ook in soberheid. Soberheid matigt de eigen behoeften en aspiraties, waardoor er meer ruimte en tijd geschaapt wordt voor de ander in ons leven en in ons hart. Soberheid vraagt dat we de verheerlijking van geld en bezit tegengaan, en meer uit zijn op duurzaamheid en een gezond levensmilieu dan op haast en verspilling. Meer uit zijn op respect, bereidheid tot luisteren en dialoog dan op eigenbelang. Het gaat ook om tijd hebben. We kunnen tijd vrij maken voor mensen die behoefte hebben aan bezoek, aan een luisterend oor, aan nabijheid.

Op deze wijze wordt onze navelgong van Christus gevoed in onszelf, in onze spiritualiteit. Vanaf het eerste begin hebben de leerlingen van Jezus getuigenis gegeven van hun geloof door het te verkondigen en het te vieren, en door de dienst aan de naaste, in het bijzonder de armen.

Werken van barmhartigheid

Voor de komende Vastentijd vraagt paus Johannes Paulus II extra aandacht voor de solidariteit met elkaar en speciaal met ouderen én jongeren, voor onderlinge barmhartigheid. De werken van barmhartigheid behoren tot de oudste tradities van de Kerk. Het zijn daden van christelijke naastenliefde. Het zijn werken die uit liefde tot de naaste en uit liefde tot God verricht worden, en daarom ook wel 'liefdewerken' worden genoemd (Matteüs 25,31-46). De werken zijn heel concreet geformuleerde opdrachten: hongerigen voeden, dorstigen laven, vreemdelingen herbergen, naakten kleden, zieken bezoeken, gevangenen bezoeken en doden begraven. In het moderne taalgebruik zou je ze kunnen spreken van streefdoelen ('targets'), meetpunten voor de inzet van gelovigen.

Vanzelfsprekend vraagt elke tijd opnieuw om vertaling van de werken van barmhartigheid. Voor onze tijd verliezen de werken van barmhartigheid niets van hun waarde. Denken we maar terug aan de grote rampspoed in Azië ten gevolge van de 'tsunami'. Integendeel, zij krijgen soms nieuwe accenten erbij in onze 'geglobaliseerde' wereld.

Werken aan collectieve structuren van gerechtigheid

In 2000 hebben de regeringsleiders van 189 landen, waaronder Nederland, afgesproken om vóór 2015 de belangrijkste wereldproblemen aangepakt te hebben. Dan, in 2015, is volgens de gestelde 'Millenniumdoelen' een halvering bereikt van het aantal mensen dat honger lijdt; dan gaan alle kinderen naar school; is in het onderwijs de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen wereldwijd opgeheven; dan

is de kindersterfte met tweederde teruggedrongen; is de verspreiding van grote levensbedreigende ziekten gestopt; dan is de hoeveelheid veilig drinkwater verdubbeld, en ook het aantal woningen; en dan hebben rijke landen de handelsbelemmeringen weggenomen, schulden aan arme landen kwijtgescholden, en medicijnen en financiële hulp gegeven. Vijf jaar zijn intussen verlopen en we zijn nog ver verwijderd van deze doelstellingen. Onze paus steunt deze wereldwijde campagne van harte en nodigt alle mensen uit om hieraan mee te werken (Boodschap b.g.v. Wereldvrede­sdag 2005).

Vanuit onze geloofsgemeenschap werkt met name de bisschoppelijke Vastenactie aan deze wereldwijde werken van barmhartigheid. Wij vragen u om in deze Vastentijd volop aan de bisschoppelijke Vastenactie mee te doen.

Hoopvol op weg naar Pasen

In de Vastentijd horen wij de oproep om Jezus na te volgen in het bieden van weerstand aan bekoring, verleiding en verslaving en tot het volgen van Zijn weg in deze wereld. In de eucharistie gedenken wij telkens Gods trouw en ondervinden we dat de belofte van een rijk van vrede en gerechtigheid zich stap voor stap realiseert. Door het licht van Christus, zoals dit tot ons komt in de paasnacht mogen wij geloven in de kracht van ons werken nu. In de verrijzenis van onze Heer, waar wij nu naar toeleven, laat God ons zien dat Zijn liefde de dood overwint.

Wij nodigen alle christenen en mensen van goede wil in deze Veertigdagentijd uit tot een praktijk van gebed, vasten en het geven van aalmoezen uit eigen overvloed. Wij wensen u toe dat uw persoonlijk geloof in God nieuwe impulsen krijgt

door uw gebeden, dat uw relatie met andere mensen vernieuwd wordt door het doen van de werken van barmhartigheid, dat het vasten-in-soberheid, het vinden van de juiste maat, u in staat stelt ruimte voor God en de medemens te scheppen.

Aan de vooravond van de Veertigdagen-
tijd 2005,

De bisschoppen van Nederland.